

SPIS TREŚCI

WYCHOWANIE HELLEŃSKIE

	Str.
WYCHOWANIE SPARTAŃSKIE	1
(z <i>Plutarcha Żywotu Likurga</i>)	
DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA SOKRATESA	7
(z <i>Ksenofonta Wspomnień o Sokratesie</i>)	
Sokrates o potrzebie starannego wychowania	7
Sokrates poucza Arystodema o stosunku bóstwa do ludzi	8
PLATON	12
(z <i>Rzeczypospolitej</i>)	
Krytyka poezji jako środka wychowawczego	12
Wpływ wykształcenia muzycznego na charaktery	21
Moralna doniosłość wychowania gimnastycznego	27
Harmonja wychowania fizycznego i moralnego	29
Jednakowe wychowanie dziewcząt i chłopców	32
ARYSTOTELES	34
(z <i>Polityki</i>)	
Trzy czynniki kształtujące człowieka	34
Eugenetyka	35
Wychowanie lat najwcześniejszych	35
Państwo a wychowanie	37
Wychowanie ludzi wolnych	38
Przedmioty nauki ludzi wolnych	38
Potrzeba równowagi w wychowaniu	40

WYCHOWANIE HELLENISTYCZNE

(GRECKO-RZYMSKIE)

BAKAŁARZ, MIMUS HERONDASA	45
OFIARNOŚĆ OBYWATELI NA SZKOLNICTWO PUBLICZNE	49
Zapis Polythrusa w Teos	49
Fundacja szkolna Eudemososa w Milecie	50
ROZPRAWA T. ZW. PLUTARCHA O WYCHOWANIU DZIECI	52
CYCERONA IDEAŁ RETORYCZNY	67
(z dialogu <i>O mówcy</i>)	
KRYTYKA ZWYRODNIALEJ SZKOŁY RETORYCZNEJ	76
(z <i>Petronjusza Satyricon</i>)	
PEDAGOGIKA KWINTYLJANA	78
Ideal mówcy	78
Jak należy udzielać wiadomości elementarnych	81
Wychowanie domowe czy szkolne	86
Czy można więcej nauk w młodym wieku uczyć równocześnie	91
O charakterze i obowiązkach nauczyciela	93

ŻYCIE SZKOLNE ZA CESARSTWA	Str. 95
Powstawanie szkół publicznych	95
(list Plinjusza Młodszego do Tacyta)	
List ojca do syna-studenta	96
Otrzęsiny w Atenach	97
(z Grzegorza z Nazjanzu mowy o św. Bazylim)	
Przepisy dla studentów w Rzymie	98
(edykt ces. Walentynjana II)	
ŚW. HIERONIM O WYCHOWANIU DZIEWCZĄT	99
(list do Lety)	

WYCHOWANIE ŚREDNIOWIECZNE

ROZMOWA SZLACHETNEGO KROLEWICZA PIPINA Z MI- STRZEM ALKWINEM	109
ŻYCIE MŁODZIEŻY W WIEKACH ŚREDNICH	113
Dzień ucznia szkoły klasztornej	113
(z Elfryka <i>Rozmów łacińskich</i>)	
Lata szkolne św. Wojciecha	114
(z t. zw. Żywota Kanaparza i t. zw. Żywota św. Brunona)	
Swawola scholarów krakowskich	118
(bulla pap. Grzegorza IX z r. 1230)	
UZASADNIENIE SUROWYCH KAR CIELESNYCH	119
(z Wincentego z Beauvais <i>O wychowaniu dzieci królewskich</i>)	
ZAŁOŻENIE UNIwersYTETU KRAKOWSKIEGO	123
Kazimierza Wielkiego dyplom założenia uniwersytetu	123
Władysława Jagiełły dyplom reformacji uniwersytetu	127
POGLĄDY PEDAGOGICZNE KONRADA Z BYCZYNY	133
(z dzieła <i>O życiu małżeńskim</i>)	
O wzmocnieniu pamięci	135
O wychowaniu dziewcząt	135
ŻYCIE WĘDROWNEGO STUDENTA	138
(z autobiografi Tomasza Plattera)	

WYCHOWANIE HUMANISTYCZNE

KRÓLOWEJ ELŻBIETY ROZPRAWA O WYCHOWANIU KRÓ- LEWICZA	149
PUBLICYSTYKA PEDAGOGICZNA ERAZMA	172
(z <i>Wykładu o potrzebie kształcenia chłopców</i>)	
Potępienie chłosty w wychowaniu	172
(z dziełka <i>O wytworności obyczajów chłopięcych</i>)	
Przepisy dobrego zachowania się	177
(z <i>Rozmów przyjacielskich</i>)	
Rozmowa opata z damą	180
LUDWIK VIVES	184
(z dzieła <i>O naukach</i>)	
Wybór miejsca na szkołę	184
Dobór nauczycieli	185
Potrzeba szkoły w każdej gminie	186
Różnorodność uzdolnień młodzieży	188

Indywidualizacja w szkole	Str. 191
Język ojczysty w wychowaniu	193
Łacina jako język międzynarodowy	194
LUTRA WEZWANIE DO MIAST NIEMIECKICH	195
(Do burmistrzów i rajców wszystkich miast niemieckich)	
PRZEDMOWA MIKOŁAJA KOPERNIKA	197
(do dzieła <i>O obrotach ciał niebieskich</i>)	
A. FRYCZ MODRZEWSKI O WYCHOWANIU DWORSKIEM	190
(z dzieła <i>O poprawie Rzeczypospolitej</i>)	
SZYMON MARICIUS W OBRONIE SZKÓŁ	203
(O szkołach czyli akademjach)	
Pobudki napisania dzieła o szkołach	203
Znaczenie szkoły dla państwa	205
Obowiązki duchowieństwa wobec szkół	206
Zaniechanie szkół miejskich	208
Konieczność dobrego uposażenia profesorów	209
Poniżenie szkół polskich w porównaniu z włoskimi	210
ERAZMA GLICZNERA KSIĄŻKA O WYCHOWANIU	213
Ubieranie chłopców	213
Nauka początkowa	215
Dobór nauczyciela	217
AMBICJE REFORMACJI W POLSCE NA POLU SZKOŁY	221
(z Piotra Statoriusa <i>Urządzenia gimnazjum pińczowskiego</i>)	
PRAWA SZKOLNE	223
(z Wojciecha z Kalisza <i>Szkoły lewartowskiej</i>)	
SZKOLNICTWO JEZUICKIE	226
(Reguły profesorów klas niższych)	
WYCHOWANIE NA RUSI POLSKIEJ	254
(z testamentu Wasila Zahorowskiego)	
PRÓBY REFORMY WYCHOWANIA HUMANISTYCZNEGO (ZWROT KU REALIZMOWI)	
MONTAIGNE O WYCHOWANIU DZIECI	239
(rozdz. XXV z <i>Essays</i>)	
POGLĄDY PEDAGOGICZNE SEBASTJANA PETRYCEGO	259
(Przydatki do przekładu <i>Polityki</i> Arystotelesa)	
Jeśli do cudzych krajów dzieci dla nauki mają być wysłane	259
Jeśli języków obcych potrzeba się uczyć	261
(Przydatki do przekładu <i>Ekonomiki</i> Arystotelesa)	
W jakich naukach młódź ma się bawić	263
(Przydatki do <i>Polityki</i>)	
Które igrzyska i ćwiczenia ciała dzieciom przynależą	264
(Przydatki do przekładu <i>Etyki</i> Arystotelesa)	
W czym ma się ćwiczyć szlachcic	267
Szlachcic czego się ma chronić	268
Co ubogiemu szlachcicowi przystoi	269
(Przydatki do <i>Ekonomiki</i>)	
Jako rządzić mają rodzice córki swe	270
PRZYKAZANIA DYDAKTYCZNE RATICHUSA	272

KRYTYKA SZKOŁY JEZUICKIEJ	Str. 274
(z <i>Gratisa</i> Jana Brożka)	
SZKOLNICTWO PARAFJALNE W MAŁOPOLSCE W ŚWIETLE POEZJI SATYRYCZNEJ	280
z <i>Szkolnej Mizeryi</i>	281
z <i>Colloquium Janasa Knulla</i>	284
DESCARTES O METODZIE BADANIA NAUKOWEGO	287
(z <i>Rozprawy o metodzie</i>)	
Część pierwsza	288
Część druga	292
JAKÓBA SOBIESKIEGO INSTRUKCJE DLA SYNÓW	296
Instrukcje na studia do Krakowa 1640	297
Instrukcje synom moim do Paryża 1645	302
JAN AMOS KOMEŃSKI	309
<i>Drzwi języków otworzone</i>	309
<i>Świat w obrazach</i>	310
<i>Z Wielkiej Dydaktyki</i> :	312
R. IX: Całą młodzież obojej płci należy oddawać do szkół	313
R. XVI: Ogólne wymagania dotyczące nauczania i uczenia	316
R. XVII: Zasady łatwego nauczania i uczenia się	324
R. XVIII: Zasady gruntowności w nauczaniu i uczeniu się	331
R. XX: Metoda szczegółowa nauczania rzeczy	338
R. XXIX: Idea szkoły elementarnej	341
FÉNELON O WYCHOWANIU DZIEWCZĄT	345
(z <i>Traktatu o wychowaniu dziewcząt</i>)	
Urozmaicenie nauki	345
O wadach dziewcząt	349
O kształceniu dziewcząt	349
Niebezpieczeństwa wychowania klasztornego	352
JAN LOCKE	353
(z <i>Myśli o wychowaniu</i>)	
Wychowanie fizyczne	354
Wychowanie charakteru	358
Wychowanie umysłowe	363
SKOROWIDZ RZECZOWY	373